

nenttien hahmotteelu ovat periaatteessa tarpeen tutkimukselle asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa, mutta pääaineiston käsittelyssä näiden välineiden käyttö jää eräällä tavalla ulko-kohtaiseksi. Jälkimmäisen välineen, viiveen komponenttien osalta vika saattaa olla itse välineessä: jos "ajatuksellinen viive" koskee vain toimittajia jää "hallinnollinen viive" selittämättä niiltä osin kuin ohjelmaliittistä ohjausta harjoittava hallinto on sisäistänyt "ajatuksellisia" arvostuksia ja soveltaa niitä hallinnollisiin kontrollipäätöksiin. Toiseksi laajin osa tekstistä, yhteiskunnallisten rakennemuutosten tarkastelu, jää erilliseksi kokonaisuudekseen sikäli, että rakennemuutosta kuvaavien indikaattoreiden valinta ohjelmiston arviointia varten olisi ollut mahdollinen ilmankin kovin yksityiskohtaista muutosten kuvailua. Myöskään "yhteiskunnallisen rakennemuutoksen teoreettinen malli" ei ole jaksanut kasvaa itse havaintoaineiston tarkastelua syvällisesti hedelmöittäväksi teoriakehittelyksi. Niinpä hallitsemistavan muutoksen käsite on adoptoitu keskeiselle paikalle mallissa, mutta ei tule keskeiseen käyttöön kuitenkaan ohjelmiston muutosten tarkastelussa.

Työn arviointia ehkä helpottaa, jos arvioinnissa rajaudutaan tekijän tarkoittaman empiiri-

sen päätehtävän toteutumiseen ja jätetään arvioinnin ulkopuolelle tekstin ne erillisiksi jäävät osat, joita voidaan pitää lähinnä muistiin merkityksi valmistautumiseksi asetettuun empiiriseen tehtävään. Silloin voidaan todeta, että havaintoaineisto ja varsinkin ohjelmiston muutoksien luonnehdinta on konkreettisella tasolla hyödyllistä tietoutta ja rajoituksineenkin auttaa esim. myöhempää televisiojournalismin historiallista arviointia. Valitettavaa kuitenkin on, että tekijä itse ei ole sijoittanut havaitsemiaan ohjelmiston muutoksia historiallisiin yhteyksiinsä, yhteiskunnallisten vaikutusvoimien kokonaisuuteen, jossa nimenomaan yleisradiopolitiikan kohdalla varsinkin puolueiden ja niiden takana olevien yhteiskunnallisten voimien vaikutussuhteet muuttuivat merkittävästi tutkitun ajanjakson eri vaiheissa. Aikaisemmat tutkimukset yleisradiopoliittisesta mielipiteenmuodostuksesta ja lehdistökirjoittelun osuudesta siihen (V. Pietilä; T. Varis; P. Suhonen jne.) olisivat antaneet pohjaa konkreetimmalle tarkastelulle.

Kokonaiskäsityksenä edellä esitetystä näkökohdista päädyn puoltamaan YK Juhani Wiion tutkimuksen "Yhteiskunnan rakennemuutos ja televisio" hyväksymistä tiedotusopin lisensiaattitutkimuksena.

Tampereella 7. joulukuuta 1979

Yrjö Littunen

ILMOITUKSIA

VIIDES Pohjoismainen tiedotusopillinen konferenssi

Seuraava, järjestyksessä viides pohjoismainen tiedotusopillinen konferenssi pidetään kesällä 1981 Reykjavikissa. - Asia on varmistunut kuluneen syksyn ja talven aikana käydyissä neuvotteluissa, joissa Islannin opetusministeriö on osoittanut suurta kiinnostusta konferenssia kohtaan ja luvannut myös taloudellista tukea. Islantilainen tiedotustutkija Torbjörn Broddason on selvittänyt myös charter-matkan järjestämisen mahdollisuuksia ja todennut ne suhteellisen hyväksi; matkakustannukset eivät toisin sanoen kohoa kohtuuttomiksi. - Konferenssin tarkka ajankohta, sen yleisteema ja yksityiskohtainen sisältö ovat toistaiseksi kaikki avoimia kysymyksiä. Niitä ryhdytään ratkomaan tänä keväänä kokoontuvassa suunnitteluryhmässä, johon Suomen tiedotustutkijayhdistykset ovat valinneet edustajikseen Pertti Hemänuksen ja Risto Sinkon. Niitä, joilla on konferenssia koskevia ehdotuksia ja toivomuksia, pyydetään ottamaan yhteys jompaan kumpaan heistä. (PH-s)

KOLLOKVIO

Tampereen yliopiston Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos
järjestää kollokvion TIETEEN EDISTYMINEN JA YHTEISKUNTATIEETEET
Tampereen yliopistossa 11.-12. huhtikuuta 1980

Ovatko yhteiskuntatieteet kehittymättömiä? Miten tieteen kehitys tai edistyminen yhteiskuntatieteissä ymmärretään? Onko siinä kyse siitä, että tieto lähenee objektiivista totuutta? Voidaanko tieteen edistymisestä yhteiskuntatieteissä yleensä puhua? Miten eri yhteiskuntatieteet ovat edistyneet tai - ellei niiden yhteydessä voida puhua edistymisestä - mitä niissä on tapahtunut ja miksi? Eroavatko teoreettisemmin ja käytännöllisemmin orientoituneet yhteiskuntatieteet (mikäli tällainen ero ylipäättään voidaan tehdä) tässä suhteessa toisistaan?

Muun muassa näihin kysymyksiin etsitään vastausta kollokviossa, jonka Tampereen yliopiston Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos järjestää Suomen Akatemian tukemana.

Ohjelma, jonka perusrunkona ovat esitelmät, joihin liittyy pyydettyjä kommenttipuheenvuoroja, on seuraava:

perjantai 11.4.1980, luentosali I

- 11.15 Kollokvion avaus
Yhteiskuntatieteellisen toimikunnan puheenjohtaja
prof. Pertti Kettunen
- 11.30 Tieteen edistymisestä yleensä, prof. Ilkka Niiniluoto
Kommentit: vs. prof. Veikko Pietilä ja FL Veli Verronen
- 14.15 Tieteen edistymisestä sosiologiassa, vs. apul.prof. Veronica Stolte-Heiskanen
Kommentit: prof. Yrjö Littunen ja YK Pertti Rautio
- 15.30 Tieteen edistymisestä kulttuuritieteissä, prof. Pertti Karkama
Kommentti: FL Lauri Mehtonen
- 17.30 Tieteen edistymisestä valtio-opissa, prof. Dag Anckar
Kommentti: YL Kyösti Pekonen

lauantai 12.4.1980, luentosali I

- 9.15 Tieteen edistymisestä kansantaloustieteessä, prof. Jouko Paunio
Kommentti: apul.prof. Kyösti Pulliainen
- 10.30 Tieteen edistymisestä oikeustieteessä, prof. Aulis Aarnio
Kommentti: apul.prof. Juha Tolonen
- 13.00 Tieteen edistymisestä sosiaalipolitiikassa, kansleri Armas Nieminen
Kommentti: YL Heikki Lehtonen
- 14.15 Tieteen edistymisestä historiatieteessä, prof. Heikki Ylikangas
Kommentti: FT Taina Huuhtanen
- 15.30 Kollokvion päättäminen
Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitoksen
johtaja, prof. Yrjö Littunen

Kollokvion vapaamuotoinen päätöstilaisuus alkaen klo 17.00 myöhemmin ilmoitettavassa paikassa.

Kollokvion teemoihin voi yleisessä muodossa perehtyä ennakoon mm. tutustumalla Suomen Akatemian keväällä 1979 järjestämän seminaarin Tieteen edistymisen ongelmia aineistoon, joka on julkaistu Akatemian sarjassa nro:na 6/1979 (toim. Paavo Löppönen).

Käytännön järjestelyjen helpottamiseksi osallistujamäärä on syytä tietää ennakoon. Kollokvioon voi ilmoittautua soittamalla Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitokseen, puh. 931-156 992